

שלום לך הנבחן !

קרא בעיון את ההוראות בדף זה ונהג בדיוק לפיהן. אי מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות שונות ואף להביא לידי פסילת בחינתך. הבחינה נועדה לבדוק את הישגיך האישיים, ולכן עבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ע"י קבלת חומר כתוב או בשיחות בע"פ, ואין לעזור לנבחנים אחרים גם אם פנו אליך. אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות מכשירי קשר למיניהם וכו' – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. אם ברשותך חומר עזר שאינו מותר בשימוש, מסור אותו לידי המשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר שסיימת את כתיבת הבחינה, מסור את המחברת לידי המשגיח ועזוב בשקט את חדר הבחינה.

אנא הקפד על טוהר הבחינות!

הוראות לנבחן אקסטרני

1. ודא כי במדבקה שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים ופרטי השאלון שתיבחן בו, והדבק אותה על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחן אינטרני

1. ודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים פרטיך האישיים, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון שתיבחן בו.
2. הדבק על כריכת המחברת, במקום המיועד לכך מדבקת נבחן (ללא שם) ומדבקת שאלון.
3. אם לא קיבלת מדבקות, מלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.

הוראות לנבחנים

1. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו), היות וחלק זה לא ייסרק.
2. עמודים ששימשו כדפי טיוטה, יש לציון בראש העמוד את המילה טיוטה.
3. אין להשתמש בטיפקס במחברת הבחינה. אם ברצונך למחוק – העבר קו או (X) על הכתוב.
4. במחברת הבחינה יש לכתוב בעט בלבד.
5. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
6. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, על מנת למנוע עיכובים בזיהוי הנבחן וברישום הציונים.

ב ה צ ל ח ה !

הערכה שלישית

הערכה שניה

הערכה ראשונה

17 סמל שאלון 12 رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	21 מועד 18 موعد 37 סמל ב"ס 32 رقم المدرسة 31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن داخلي
17 סמל שאלון 12 رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	21 מועד 18 موعد 37 סמל מרב"ח 32 رقم مركز الامتحان 31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن خارجي

מחברת בחינה אחידה – משבצות – אקסטרני/אינטרני
دفتر امتحان מועד – מריבצות – חרגי/דאחלי

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף.
* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحن!

اقرأ بتمعن التعليمات في هذه الصفحة واعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء امتحانك. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك اعمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير بواسطة الحصول على مواد مكتوبة أو الحديث، كما لا يُسمح مساعدة ممتحنين آخرين، حتى لو توجهوا إليك.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم، أجهزة اتصال بأنواعها وما شابه - إلى غرفة الامتحان ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. إذا كانت لديك مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها، سلمها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد أن تنتهي من كتابة الامتحان، سلم الدفتر للمراقب، وغادر غرفة الامتحان بهدوء.

نرجو التقيد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للممتحن الداخلي

تعليمات للممتحن الخارجي

1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. ألصق على غلاف الدفتر، في المكان المخصص لذلك، ملصقة ممتحن (بدون اسم) وملصقة نموذج امتحان.
3. إذا لم تحصل على ملصقات، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصص لملصقة الممتحن.
1. تأكد بأن تفاصيلك الشخصية وتفاصيل نموذج الامتحان الذي تُمْتَحَن به مطبوعة على الملصقة التي حصلت عليها، وألصقها على غلاف الدفتر، في المكان المخصص لذلك.
2. إذا لم تحصل على ملصقة، اكتب بخط يد التفاصيل في المكان المخصص لملصقة الممتحن.

تعليمات للممتحنين

1. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
2. اكتب كلمة "مسودة" في رأس كل صفحة تستعملها مسودة.
3. لا يُسمح استعمال التبيكس (спрей) في دفتر الامتحان. إذا أردت المحو - مرر خطاً أو ضع (X) على المكتوب.
4. يجب الكتابة في دفتر الامتحان بقلم حبر فقط.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الممتحن وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק א: הבנת הנקרא

פרק ב: כתיבה ממזגת

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר ומילות היחס

פרק ב: תחביר
פרק ג: מערכת הצורות

יש לבחור באחד הפרקים

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

2. לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (24-25) של השאלון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים 1-3 שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.

הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

פרק א: הבנת הנקרא (26 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-4.

1. א. משלושת הטקסטים 1-3 שקראת עולה טענה משותפת.

נסח במשפט אחד או בשני משפטים את הטענה המשותפת. (4 נקודות)

ב. בטקסט 1, שורות 44-45, העיתונאי מעיר לקן רובינסון: "ובכל זאת, אנשים

יצירתיים ומוצלחים רבים, ואפילו אתה, כולם תוצרים של מערכת חינוך שלא

טיפחה את היצירתיות שלהם, בלשון המעטה".

מהי המטרה של הערה זו בטקסט זה? הסבר. (4 נקודות)

2. א. לפניך ציטוט מ"שירי סוף הדרך" מאת לאה גולדברג.

לְמַדְנִי, אֱלֹהִי, בְּרֹךְ וְהִתְפַּלֵּל
עַל סוּד עֵלָה קָמַל, עַל נִגְה פְּרִי בִּשְׁל,
עַל הַחֲרוּת הַזֹּאת: לְרֹאוֹת, לְחוּשׁ, לְנֶשֶׁם,
לְדַעַת, לְיַחַל, לְהַפְשִׁיל.

(מתוך גולדברג, ל'. שירים, כרך שני. בני ברק: ספריית פועלים, 1986)

על פי ציטוט זה, המשוררת מבקשת את היכולת לברך על כמה דברים, ובהם הכישלון.
לפי טקסט 1 וטקסט 2 שקראת, הסבר את החשיבות של עקרון הכישלון בתחום
הלמידה. (4 נקודות)

ב. נסח עיקרון נוסף המוזכר בשלושת הטקסטים 1-3 ועשוי לתרום לתהליך הלמידה של
התלמידים. (5 נקודות)

/המשך בעמוד 4/

3. א. לפניך פתגם ידוע:

"תן לאדם דג, הוא ישבע ליום אחד. למד אותו לדוג, הוא ישבע כל חייו".

האם הרעיון המובע בפתגם עולה בקנה אחד עם הרעיונות המובעים בטקסטים 3-1

שקראת? נמק את דבריך על פי טקסט אחד או יותר. (4 נקודות)

ב. לדעתך, האם מוסדות החינוך שלמדת בהם "העניקו לך דג" או "לימדו אותך לדוג"?

נמק את דבריך, והדגם אותם. (5 נקודות)

/המשך בעמוד 5/

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

ענה על שאלה 4.

4. נבחרת להשתתף בכינוס בנושא "החינוך במאה ה-21". על פי שלושת הטקסטים 1-3 שקראת, כתוב סקירה על **מצבה של מערכת החינוך כיום ועל הדרכים לקידומה**. כתוב בהיקף של כ-300 מילים.

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה).

את הסקירה כתוב בעמודים 5-6 (תוכל להשתמש בעמודים 7-8 לכתוב טיוטה).

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

/המשך בעמוד 9/

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר ומילות היחס – חובה (10 נקודות)

ענה על שאלות 5-6.

5. א. לפניך משפטים. במשפטים שבהם מודגשים מספרים – כתוב את המספרים במילים, במשפטים שבהם יש אפשרויות בחירה – הקף את הצורה הנכונה של שם המספר ושל אות השימוש. אין צורך לנקד.

- ב-15 _____ בספטמבר 2016 הגיעו מאות מייקרים לאירוע השנתי המרכזי של תנועת המייקרים בישראל שהתקיים בשדות ים.
- זה היה מרתון בן חמשים ושתים / חמשים ושתים / חמשים ושנים / חמשים ושנים שעות, ובמהלכו בנו המשתתפים פרויקטים טכנולוגיים מאתגרים.
- ניצני המהפכה התעשייתית ניכרו כבר במאה ה-שמונה-עשרה / שמונה-עשרה.
- סרטון שפורסם באתר יוטיוב ובו מוצגת המצאה חדשה זכה ליותר מ-34,000 _____ צפיות.

ב. במשפט שלפניך הקף את התשובות הנכונות.
בעברית התקנית לאחר המילית פי המשמשת להכפלה יבוא מספר בצורת נקבה / זכר.
לכן יש לומר, למשל, פי שלושה / שלוש.

(6 נקודות)

6. א. לפניך דברים שאמר מארגן הכנס לעידוד היצירתיות לכתבת שסיקרה את האירוע. בדבריו מודגשות מילות היחס כפי שהוא הגה אותן.
"לפניך נמצאים מיטב המוחות במדינה. מעולם לא נתקלתי באנשים יצירתיים כמוהם. ניכר כי היצירתיות זורמת אצלם בדם, ועלינו להעניק להם את כל הכלים הנדרשים לפיתוח היצירתיות שלהם."
הקף רק את מילות היחס שהגיתן שגויה.

ב. כתוב את הנטייה של מילת היחס "בשביל" בצורת הנסתרם. _____

(4 נקודות)

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
 בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר או בפרק ג – מערכת הצורות.
 בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

7. א. (1) לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וציין ליד כל משפט את סוגו התחבירי:
 פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).

I. אני חושב שמערכת חינוך המושתתת על עקרונות של שינון מידע

ופליטתו אינה יכולה להוציא מתוכה בוגרים שימציאו המצאות

חדשות. _____

II. אירועי העשור האחרון: העלייה בכוחה של הכלכלה היצריתית והמשבר

במערכות החינוך בעולם, גרמו לחשיפת התאוריות של רובינסון בקרב

קהלים רבים. _____

III. הבעיה היא שכאשר הילדים נכנסים למוסדות החינוך הרשמיים התיאבון

שלם ללמידה דועך. _____

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

/המשך בעמוד 11/

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

(2) בכל אחד מן המשפטים III-I –

- אם קבעת שהמשפט מורכב, תחם את הפסוקית / הפסוקיות, וציין מעל כל פסוקית את תפקידה התחבירי.
- אם קבעת שהמשפט הוא משפט איחוי (מחובר), תחם את האיברים שבו.

(3) במשפטים III-I סומנו מילים בקו.

ציין את תפקידן התחבירי.

משפט I: **בוגרים** _____

משפט II: **בעולם** _____

משפט III: **ללמידה** _____

ב. לפניך שני משפטים על פי הריאיון שנערך עם דייל דוהרטי (טקסט 3).

קרא אותם וענה על הסעיפים שאחריהם.

קולה של תנועת המייקרים במערכת החינוך גובר. מה דעתך על תופעה זו?

(1) המר את שני המשפטים במשפט שאלה פשוט אחד.

(2) כתוב משפט שבו כל המשפט שכתבת בסעיף ב(1) ישמש פסוקית נשוא.

8. א. לפניך משפטים בעלי חלקים כוללים.

I. לעומת השמרנות של מערכות החינוך ניצבת תנועת המייקרים המתבססת

על חדשנות, על יצירתיות ועל המצאה.

II. לפני עשור או שני עשורים המחירים של מדפסות תלת־ממד, לוחות מחשוב

זעירים וחכמים ורובוטים היו מאות אלפי דולרים.

III. הערך העליון של תנועת המייקרים הוא עשייה וניסוי בלתי פוסקים.

בכל משפט סמן את כל החלקים הכוללים, וכתוב מעל כל חלק כולל שסימנת את תפקידו התחבירי במשפט.

ב. לפניך שני משפטים.

I. אמנם רובינסון אינו מציע לבטל את בתי הספר כמו איליץ', אך הוא מציע פתרונות רדיקליים לא פחות מן הפתרונות של איליץ'.

II. רובינסון אינו מציע לבטל את בתי הספר כמו איליץ', אלא לחשוב מחדש על התפקידים של בתי הספר.

(1) המר את משפט I במשפט מורכב, ושמור על הקשר הלוגי שבו.

(2) כתוב מחדש את משפט II בלי להשתמש במבנה של "אין... אלא...".

השתמש במילה "ולא".

9.

א.

לפניך פתגמים בנושא חינוך ולמידה.

- I. כל מה שצריך ללמוד לעשות, לומדים בתוך כדי עשייה. (אריסטו)
 - II. דעת מתוך כפייה, אין לה קיום בנשמה. (אפלטון)
 - III. לך אל נמלה, עצל, ראה דרכיה וחכם. (משלי ו,ו)
- (1) אחד מן הפתגמים הוא משפט בעל חלק ייחוד. ציין את מספרו. _____
 - הקף את חלק הייחוד בפתגם שציינת את מספרו.
 - כתוב את המשפט בעל חלק הייחוד במבנה בגיל (בלי חלק ייחוד).

- (2) באחד הפתגמים הנושא הוא סתמי. ציין את מספרו. _____
 - (3) ציין את התפקיד התחבירי של הפסוקית התחומה, של הצירוף ושל המילה המסומנים בקו בפתגמים I ו-III.
- משפט I : כל מה שצריך ללמוד לעשות _____
- בתוך כדי עשייה _____

- משפט III: עצל _____
- (4) לפי חוקרי הלשון, הפתגמים מביעים אמת כללית, והם מבקשים ללמד מוסר השכל ולתת עצה, אזהרה או הנחיה להתנהגות טובה. הניסוח של הפתגמים מסייע להשגת מטרות אלה.
- בחר באחד הפתגמים I-III שלעיל, והסבר בעזרת שימוש במונחים תחביריים כיצד הניסוח של הפתגם שבחרת מסייע להשגת המטרות שציינו חוקרי הלשון.

ב. לפניך משפט מורכב. קרא אותו וענה על השאלות שאחריו.

ההצעה שנשתתף ביריד המייקרים עוררה התלהבות רבה בכיתה.

- (1) תחם את הפסוקית במשפט, וכתוב מעליה את תפקידה התחבירי.
 - (2) המר את הפסוקית שבמשפט זה בפסוקית מצומצמת.
- _____
- _____

(3) איזה מידע מן המשפט המקורי אבד כשהפסוקית שבו נהפכה לפסוקית מצומצמת?

10. א. לפניך הזמנה לכינוס ממציאים. המשפטים שבהזמנה מוספרו.

כינוס הממציאים השנתי של ישראל

- (1) כינוס הממציאים השנתי של ישראל נועד לכם, יזמי וממציא העתיד.
- (2) הכינוס נערך במתכונת פתוחה הנועדה לכל יום בכל שלב.
- (3) קיומה של חברה יצירתית תומכת היא היעד שלנו.
- (4) בכינוס אפשר להתרשם ולצפות בתצוגה של המצאות חדשות.
- (5) בכינוסים שלנו באים לידי ביטוי חדוות היצירה ונחישות הרוח.
- (6) **אנחנו כאן בכדי להגשים חלומות!**
- (7) **במידה ואתם מעוניינים להשתתף בכינוס, הירשמו באתר שלנו.**

בכל אחד מן המשפטים שבהזמנה יש בעיית תקינות אחת.

- (1) כתוב את מספרי המשפטים (1)-(5). העתק מכל אחד מן המשפטים את החלק שאינו תקין וכתוב לידו את הנוסח התקין.

- (2) בחר באחד החלקים שאינם תקינים במשפטים (1)-(5), והסבר את בעיית התקינות בחלק שבחרת באמצעות שימוש במונחים תחביריים.

- (3) המר את שני המשפטים המודגשים (6) ו-(7) במשפט מורכב תקין.
תוכל להשמיט מילים.

/המשך בעמוד 15/

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

ב. לפניך משפט שיש בו דור־משמעות.

הוגי ההמצאות, שהוצגו בכינוס, הם דמויות מעוררות השראה.

(1) נסח שאלה שתבהיר מהי הדור־משמעות שבמשפט.

(2) כתוב שני משפטים שכל אחד מהם יבטא משמעות אחת של המשפט הדור־משמעי.

I.

II.

11. לפניך קטע על פי טקסט 1, ובו מילים וצירופים מודגשים.

בשנת 1970 פרסם הפילוסוף האוסטרי **איוואן איליץ'** את ספרו הידוע "**ביטול בית הספר**". בשנת 2006, **שלושים ושש שנה לאחר פרסום הספר**, עלה המחנך והמרצה הבריטי **סר קן רובינסון** על הבמה **בוועידה של TED**, ובהרצאה שכותרתה היא "**האם בתי הספר הורגים יצירתיות?**" הוא ביטא את חששותיו בנוגע למערכת החינוך כיום, **חששות הדומים לאלה שהביע איליץ' בספרו**. מערכות החינוך הציבוריות, טען רובינסון, תוכננו על פי צרכים כלכליים שהתאימו לתקופה שבה הומצאו, **תחילת המהפכה התעשייתית**.

א. מבין המילים והצירופים המודגשים, **הקף** בן את המילים והצירופים שתפקידם

התחבירי הוא תמורה.

ב. העתק לטבלה שלפניך כל אחת מן התמורות שהקפת, וציין את המילה או המילים

שאותן היא ממירה ואת התפקיד התחבירי של המילה הזאת או המילים האלה

במשפט.

התמורה	המילה או המילים שהיא ממירה	התפקיד התחבירי

ג. לעתים קרובות מקורה של התמורה הוא במשפט שמני שנשואו הוא שם עצם.

בחר באחת התמורות שהקפת בקטע, וכתוב משפט שמני באמצעות התמורה שבחרת

ובאמצעות המילה או המילים שהיא ממירה.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 12-16 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

12. א. לפניך צירופים ומשפטים. בכל אחד מהם מודגשת מילה.

אָצֵר יצירה. אוֹצֵר תערוכה נוֹצְרִים זיכרונות מוֹצֵר תעשייתי

מָצוֹר על העיר החברה מְצִיָּה על עגמת הנפש שנגרמה לנוסעים.

תוֹצֵרֶת כחול-לבן

(1) מן המילים המודגשות, הקף רק את המילים הגזורות מן השורש י/ו-צ-ר.

(2) העתק את המילים שאינן גזורות מן השורש י/ו-צ-ר, וציין את השורש

של כל אחת מן המילים שהעתקת.

ב. לפניך שלושה שמות פועל מן השורש י/ו-צ-ר. ציין את הבניין של כל אחד

משמות הפועל, וכתוב את שם הפעולה של כל אחד משמות הפועל.

לִיצֹר הבניין _____, שם הפעולה: _____

לְהוֹצִיר הבניין _____, שם הפעולה: _____

לִיצֹר הבניין _____, שם הפעולה: _____

ג. לפניך שני פתגמים הלקוחים מן המקורות. בכל אחד מהם מודגשת מילה.

I. "אוי לי מיוֹצְרִי ואוי לי מיוֹצְרִי" (התלמוד הבבלי).

II. "כי הנה כחומר ביד היוֹצֵר" (מן הפיוט).

(1) ציין לאיזה חלק דיבור שייכות המילים המודגשות בשני המשפטים.

(2) על פי המילים המודגשות בשני המשפטים, ציין שני מאפיינים של חלק הדיבור

שצינת בסעיף ג(1).

13. א.

לפניך ארבעה משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

I. מערכות החינוך הציבוריות תִּכְנְנֶנּוּ על פי צרכים כלכליים והתאימו לתקופה שבה הוקמו.

II. כיום ממשלות רבות כּוֹפּוֹת על בתי הספר מערכות של מבחנים סטנדרטיים והן מאמינות שמתן הזדמנות להיבחן שוב יַעֲלֶה את ממוצע הציונים.

III. אנשים מוכשרים רבים חושבים שהם לא מוכשרים משום שהדבר שהם טובים בו לא הֶעָרַךְ בבית הספר או אפילו הוֹקֵעַ.

IV. רובינסון מוֹדֶה שהוא עצמו למד במערכת שהוא מוֹחָה נגדה.

(1) הקף את המשפט ששני הפעלים המודגשים שבו נוטים באותו בניין.

(2) ציין את הבניין של שני הפעלים שהקפת. _____

(3) העתק את שאר הפעלים המודגשים, וציין את הבניין של כל אחד מהם.

ב.

(1)

לפניך משפט. במשפט זה מודגשות שתי מילים ולהן שורש משותף.

לדברי רובינסון, מערכת החינוך המִכְפֶּרֶת לנו כיום מעוררת תחושת נִכּוּר בקרב תלמידים רבים.

ציין את השורש המשותף לשתי המילים המודגשות. _____

(2)

הקף את המשפט המבטא את היחס הנכון בין משמעות השורש של המילים מִכְפֶּרֶת ונִכּוּר.

— משמעות השורש של שתי המילים זהה.

— משמעות השורש של המילה הראשונה מנוגדת למשמעות השורש של המילה השנייה.

— משמעות השורש של המילה הראשונה היא משמעות מוחשית, ואילו משמעות השורש של המילה השנייה היא מופשטת.

— המשמעות הנלווית (הקונוטציה) של השורש של שתי המילים היא שלילית.

(שים לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

/המשך בעמוד 19/

(3) לפניך ארבעה זוגות משפטים, בכל זוג מודגשות שתי מילים. ציין את מספרי הזוגות שהיחס בין משמעויות השורש של המילים המודגשות שבהם זהה ליחס הכתוב במשפט שהקפת בסעיף ב(2).

זוג I: מדינות העולם השלישי הזקוקות לעזרה מארצות רווחה מכונות גם מדינות נחשלות. יש הטוענים כי קשיים וייסורים מְחַשְּׁלִים את האדם.

זוג II: חותמת הדואר הִטְבְּעָה על המכתב. הספינה טְבְּעָה בים.

זוג III: "בראשית בְּרָא א-להים את השמים ואת הארץ" (בראשית, א, א). במקומות שונים בעולם מְבַרְאִים יערות כדי להשתמש בעצים לצורכי התעשייה.

זוג IV: הקפדנו לְשַׁמֵּר על הכללים. המוזאון מְשַׁמֵּר ממצאים ארכאולוגיים.

ג. לפניך ארבעה צירופים. בכל צירוף מודגש שם. הַרְצָאָה מרתקת הַמְצָאָה מעניינת הַבְנִיָה של ידע הוֹרָאָה אחרת מיין בטבלה שלפניך את השמות המודגשים לפי הגזרה.

גזרת נחי ל"א	גזרת נחי ל"ה

14. א.

לפניך חמישה משפטים, ובכל אחד מהם מודגש שם.

- יצירתיות היא תהליך של הפעלת הִדְמִיּוֹן.
- אלמנט נוסף הוא הנחלת הרעיון שִכְשָׁלוֹן יכול להיות חיובי.
- כמה מן המיזמים הם: יצירת צעצועים מלגו, תכנות משחק או צילום סְרִטוֹן.
- יש לנו תַּאֲבוֹן עצום ללמידה.
- הַפְתָּרוֹנוֹת שרובינסון מציע קיצוניים לא פחות.

(1) מבין השמות המודגשים, הקף את השם שנוצר בדרך של בסיס וצורן גזירה סופי.

(2) ציין את צורן הגזירה הסופי בשם שהקפת ואת משמעות הצורן הסופי בשם זה.

צורן הגזירה הסופי _____ משמעות צורן הגזירה הסופי _____

(3) מייין את ארבעת השמות המודגשים הנוותרים לשתי קבוצות על פי משקלם.

קבוצה I: _____

קבוצה II: _____

ב.

באקדמיה ללשון העברית טרם נקבעה חלופה למילה הלועזית "מייקר".

לפניך החלופות שדוברי העברית משתמשים בהן.

יִצְרָן, יוֹצֵר, תַּחְבִּיבָן, מְמַצֵּא,

יִצְרָנָא, מְפַתֵּחַ, עֲשִׂין, בּוֹרָא

(1) בטבלה שלפניך, מייין את המילים לשתי קבוצות על פי דרך התצורה,

וציין את דרך התצורה של כל אחת מן הקבוצות.

(2)

על פי רשימת המילים שלעיל, ציין ארבע אפשרויות ליצירת שמות בעברית

שמשמעותם בעלי מקצוע.

15. א. לפניך שני משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

- שנחאי המְמַקְמֵת בראש רשימת הערים המצליחות במבחנים הבין-לאומיים, מבין המדינות האסיאתיות, מְתַמְקֶדֶת כיום בקידום החשיבה היצירתית.
- רְאִינָתִי אנשים רבים בשנים האחרונות.

(1) ציין את הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

מְמַקְמֵת _____ מְתַמְקֶדֶת _____
רְאִינָתִי _____

(2) שלושת הפעלים המודגשים נגזרו משורשים תנייניים. השלם את הטבלה שלפניך.

השורש הראשוני	שם העצם	השורש התנייני
מְמַקְמֵת		
מְתַמְקֶדֶת		
רְאִינָתִי		

ב. לפניך שתי מילים: שְׂוֹוֹק וּמְמוֹן.

- ציין מה מייחד את דרך היווצרותם של השורשים של המילים האלה.

- בחר באחת מן המילים, והסבר כיצד נוצר השורש שלה.

ג. לפניך שני משפטים, ובהם שני פעלים מודגשים.

I. נאומה של השרה תִּזְמֵן לשעת צפיית השיא.

II. השרה תִּזְמֵן לנאום בכנס.

(1) ציין את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

משפט I: תִּזְמֵן _____

משפט II: תִּזְמֵן _____

(2) כתוב את הצורה הפעילה של כל אחד מן הפעלים המודגשים (בגוף ובזמן שתבחר).

משפט I: תִּזְמֵן _____

משפט II: תִּזְמֵן _____

16. א.

לפניך ארבעה משפטים, ובהם פעלים מודגשים.

קרא את המשפטים וענה על הסעיפים שאחריהם.

- אָסוּר בהקדם לסניף הדואר.
- אָצָה לי הדרך, לכן לא אָאָט את קצב ההליכה.
- כשאסיים את עבודתי, אוֹכֵל לנוח.
- "גם כִּי אֵלֶּךָ בְּגִיָּא צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רָע כִּי אַתָּה עֹמְדִי" (תהלים כג, ד).

(1) חלק מאותיות האל"ף בפעלים המודגשים הן שורשיות וחלק הן מוספיות.

הקף את כל אותיות האל"ף השורשיות שבפעלים המודגשים.

(2) מהי משמעות האל"ף בפעלים שבהם היא משמשת מוספית?

(3) מן הפעלים המודגשים, מהו הפועל היוצא דופן מבחינת הגוף?

ציין את הגוף שלו. _____

ב. (1) לפניך קטע. נניח שהתבקשת לקרוא אותו בקול. הקף את הצורות שהגייתן נכונה.

איליץ' תַּאֲר / תַּאֲר את מערכת החינוך המודרנית כפי שהוא ראה אותה – מערכת הייררכית שְׂמַבְלֵבֶלֶת / מְבַלְבֵּלֶת בין הוראה לחינוך ומדכאת את רצונם של התלמידים ללמוד. בהרצאתו ב־TED בְּטָא / בְּטָא סר קן רובינסון עמדה דומה לעמדה של איליץ'.

רובינסון ציין לטובה את רייף אקסווית', מורה בתיכון בלוס אנג'לס, שמצליח ללמד תלמידים עניים לדבר אנגלית שוטפת אף על פי שהם מְגִיעִים / מְגִיעִים משכונות מהגרים ורובם גוֹדְלִים / גְּדֻלִים בסביבה שבה שיעור הנשירה של התלמידים גבוה.

(2) בחר בשתיים מן הצורות שהקפת, והסבר מדוע קבעת שהגיית כל אחת

מן הצורות שבחרת נכונה.

ג. לפניך הוראות משחק הלקוחות מאחת הרשתות החברתיות.

כְּנִסּוֹ לַמִּשְׁחָק, לְחַצּוֹ עַל הַפְּקוּדָה "שִׁתְּפוּ בְּצִיר הַזְמַן שִׁלְכֶם" וְאִזְ בְּחֹרוֹ "שִׁתְּפוּ בְּצִיר הַזְמַן שֶׁל חֵבֵר".

על פי ההקשר במשפט זה, אחת מצורות הפועל המודגשות אינה תקינה.

— **הקף** אותה, וכתוב את צורת הפועל התקינה. _____

— העתק את שלוש צורות הפועל התקינות, וציין את ה**בניין** של כל אחת מהן.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

[illegible]

נספח: טקסטים

לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית
11281, חורף תשע"ז